Ч. 107 (12.473). Львів, субота 17. травня 1930. Рекламна оплата заплачено рикзалом. Рік LI.

# ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 27·50 „
Річно 55·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.



## Німецька солідарність і українська розпорошеність.

**З приводу виборів на Шлеську й на Волині.**

**Львів,** 15. травня 1930.

Нас називають германофілами, так само, як у німців вмовляють, що вони напевне торчать за кожним українським ділом. Боротися з цією легендою було би такою самою невдячною і недоцільною роботою, як переконувати нерозумного, що він не є розумний. Легенда про „пронансоване германофільство“ українців та їх „кооперацію“ з німцями є настільки вигідна тим, які її толосять, що — гадаємо — коли би вони й самі перестали в неї вірити, то довго ще не заперестануть її поширювати. Багато ще води проплине у Віслі, поки всім ясною стане правда, що українська політика не кермується ніяким — чи-то польським, московським, німецьким чи бутукудським — „фільством“ або „фобством“, лише власним українським інтересом. Для зрозуміння цієї правди треба її недовіркам вивчити історію українських суспільних течій та розвитку української політичної думки, а це прецінь така морочлива робота, що краще вже триматися старих поглядів, основаних на благословенному незнанні і примітивізмі.

До таких примітивних поглядів належить теж твердити, що досить знати мову, культуру й найважніші риси характеру якогось народу, аби всіми його хибами і прикметами сліпо захоплюватися.

Таке пізнання виробляє лише критицизм і є підставою можливо обективного суду. Ми знаємо німців — їхню мову, культуру, їх питоменні риси вдачі — краще, ніж когонебудь з інших великих західно-европейських народів. І тому знаємо чимало таких негативних питоменностей німців, яких ані наслідувати ні тим паче ними захоплюватися не можна. До таких рис належить напр. виїмкова легкість, з якою німці асимілюються, стаючи швидко „пробоєвим“ елементом чужого ще недавно народу: тому стільки німецьких прізвищ у ріжних народів, відси ті московські Ренненкампфи, Фредерікси й Ольденбурги, французькі Ліхтенбергери й польські Зайдлери та Шайблери. Відомий є німецький опортунізм, який приймає інколи форми такі несмачні, що аж принизливі („славні“ виступи посла Вілля у польському соймі), відомі врешті ті риси німецької вдачі, які тяжким тараном лягли на передвоєнній німецькій внутрішній і закордонній політиці і чимало причинилися до пізнішої трагедії того великого народу.

Але знання німців каже бачити і признавати в них також усі ті прикмети духа і вдачі, які вибороли їм те місце, котре вони займають у світі культури та в ареопагу великодержавницьких націй. До таких прикмет, як працьовитість, совісність, точність, солідність, вроджений гін до організованости, замилування до спеціялізації, — належить також подиву гідна їхн. солідарність у збірних функціях громад. життя. Німці можуть бути внутрі розсварені, у взаємному поборюванні вони можуть посуватися навіть дуже далеко, вживаючи інколи дуже драстичних засобів навіть на чужонаціональному терені, представляючи себе перед чужинцями у поганому світлі, у чому вони ріжняться від англійців, яким народня пословиця каже: „Нічого злого про мою батьківщину!“ Не мають вони теж аж такого фанатичного почуття національної єдности, як жиди, які все йдуть за девізою „усі за одного, один за всіх“. А все ж: коли приходиться задокументувати громадську зрілість у якомусь збірному акті масового прояву волі, тоді німецька організованість і солідарність виступає в імпонуючих розмірах.

При виборах до шлеського сойму в 1922 році, коли німці мали розбиту організацію і нуртували ще серед них настрої, прихильні тактиці пасивної резистенції, на німецькі листи впало лише 110.000 голосів. Але вже в 1926 році при комунальних виборах на Шлеську за рідними листами голосувало 200.880 німців. В часі виборів до варшавського сойму в 1928 р. за „18-кою“ впало на Шлеську 164.413 голосів (при відомих умовах, в яких ті вибори відбувалися), а в останню неділю, при виборах до шлеського сойму важних німецьких голосів впало 204.342. В останніх виборах до варшавського сойму в 1928 р. німці здобули два мандати більше, ніж при величезній побіді „16-ки“ з 1922 р., при недільних виборах до шлеського сойму — два мандати більше, ніж попередньо. В обох тих випадках голосувало до 100% управнених до голосування, а при всіх внутрішніх суперечках і антагонізмах німці створили одну „Вальгемайншафт“, з якої виломалася лише соціялістична група.

Порівнання з нашими відносинами мусить набрати характеру — самобичування. Ріжниця образів така велика, що не про паралелю може бути мова, а про антитезу. Глядючи на події останніх літ мається враження, наче гін не до громадсько-політичної організованости, а анархічности, і не до солідарности, а розпорошености, це головна риса вдачі українського народу! Не можна прецінь оперувати термінами „незрілість“, „брак громадської підготовки“, „занедбання“ чи „темнота“, бо організацію виборів та догляд над збереженням солідарности переводять свідомі й досвідчені громадські діячі, переводять партії й організації, які гуртують найбільше свідомий елемент. А проте — який жахливий образ „організованости“ і „солідарности“ українського громадянства при виконуванні таких збірних громадських обовязків, як вибори — у чужонаціональній державі, при істнуванні суперництва чужонаціональних лист!

До розпорошености національних сил, до факту істнування цілого табору виконуючого накази найбільше нам ворожого московського центра, до всіх тих єгипетських язв, які розкладають наш національний організм, в останніх днях загрожує нам ще одна хороба: легковаження загально-громадських функцій. Воно проявляється в голошенні деким на Волині гасла виборчої абстиненції. Це гасло є тепер одним із засобів боротьби нашого національного противника проти нас самих! Тому не дивниця, коли це гасло під диктатом виголошують запроданці! Але тим більший повинен бути відпір з нашого боку, тим голосніша відповідь: масовою участю українського населення у волинських виборах.

Далеко нам до тих прикмет, які виявили шлеські німці. Вся наша енергія повинна бути зужита на присвоєння собі їх!



## Політичне положення в Австрії.

*(Від нашого віденського кореспондента.)*

У звязку з недавніми подорожами австрійського канцлера Шобера до Парижа й Льондону австрійська держава звернула на себе знову деяку увагу заграниці. Як відомо, ті візити Шобера, що слідували по таких-же його подорожах до Риму і до Берліна, мали за мету запевнити Австрії потрібну їй міжнародню позичку. Про успіхи австрійського премієра в Римі ми вже свого часу згадували. Вислідом поїздки до Берліна було сфіналізування нового торговельного договору з Німеччиною. А тепер, у Парижі та Льондоні, старання Шобера пішли в тому напрямі, аби там підготовити ґрунт для допущення облігацій нової міжнародньої позички у Франції й Англії. І в цьому напрямі мав він, по його власним заявам, успіх.

Для збіднілої Австрії такі успіхи вельми потішаючі. Відома річ, як терпить ця країна, бо на кожному кроці забракло у неї гроша на потрібні інвестиції. Тому не диво, що Шобер за всяку ціну старався не вертати з порожніми руками. В Парижі, де він тільки коротко задержався, пішло йому, очевидно, все як слід. Зате в Льондоні стрінув спершу деякий спротив, і то не між завзятими англійцями націоналістами, а навпаки, серед пацифістичної, соціялістичної „лейбурпарті“. Мусів він наперед заявити в однім інтервю, що в короткім часі видасть гостріший як досі закон про ношення зброї. Це малоб бути новеляція старого „Ваффенпатенту“ в тім напрямі, що не тільки ношення зброї, як досі, а й посідання її підлягатимуть строгим приписам. Такою заявою Шобер, очевидно, хотів ствердити, що він готовий перевести цілковите роззброєння Австрії і не пощадити при тому й т. зв. нелегальних військових формацій — себто гаймвер і респ. шуцбунд.

Хто буде може дивуватися, що правий, націоналістичний уряд Франції без особливших застережень готов був дати Австрії фінансову поміч, а „ліва“ Англія клопоталася за її „роззброєнням“, тому слід звернути увагу на тісні звязки австрійських соц.-демократів з керуючою соціялістичною партією Англії. Австромарксисти, як знаємо, вплинули тим не перший раз на своїх англійських партійних приятелів. Памятаємо, що зараз при вступленні Шобера до уряду англійський премієр Гендерсон у відповіди на інтерпеляцію одного зі своїх партійників з табору „лейбурпарті“ займався — а це не було дуже чемно — станом роззброєння Австрії та істнуванням там піввійськових організацій. Як тоді ця інтерпеляція була інспірована австрійськими соціялістами, так і тепер причина вагання англійського уряду та неприязного відношення части англійської преси до австрійської позички лежить в інтриґах австро-марксистів.

Маємо отже перед нами новий приклад, як соціялістичній партії Австрії — а в суті річи соціялістам кожного краю — не залежить на добробуті держави як цілости, тільки на добробуті власної партії, вірніше: малої горстки лідерів партії. Кожному неупередженому ясно що єдино при помочі заграничної позички можливо в Австрії перевести обширну інвестиційну програму і таким чином побороти безробіття й побільшити заробітки робітництва. Але австро-марксисти готові піти і всупереч інтересам робітництва, як це чимнебудь не годиться з їх партійним крамом. Хотячи при помочі заграничного натиску позбутися свого найнебезпечнішого ворога, гаймверів, вони не вагалися ні хвилиночки інтриґувати й за границею проти такої потрібної для австрійського населення фінансової помочи.

Не менше інтенсивно інтриґують австромарксисти й у внутрішній політиці. Бачучи, що аґітація гаймверів чимраз живіша та боячись за свій дотеперішній престіж і першенство в опануванні вулиці, австро-марксисти від якогось часу піднесли клич: цілковитої заборони всіх походів якихнебудь піввійськових формацій. Соціялістичний бурмістр Відня давно вже видав такий закон для міста Відня. Але тут, як показали маніфестації першого травня, в практиці цей закон важний тільки для несоціялістів. Щоб осягнути таку заборону й у всіх інших краях Австрії, де панують несоціялісти, поступають соціялісти так: У всіх місцевостях, де тільки гаймвери влаштують якийсь фестин чи пропаґандистичний похід, вони в тій самій порі аранжують протидемонстрацію, мотивую-

чи це потребою охорони робітництва перед „бандами" таймверів, чи просто кажуть, що це вияв „кипучої душі народу". Такі червоні провокації відбуваються і тоді, коли дотичний краєвий намісник заборонив їх. Тим чином червоні хотілиб спровокувати якісь сутички між противниками, по можности більші паніки і тривоги, рахуючи на те, що урядові з часом будуть за високі кошти удержання порядку при таких випадках і що алярмові оповістки червоних та червонявих газет зашкодять Австрії за границею. Це шлях соціялістів, аби примусити уряд заборонити походи гаймверів.

Коли покищо в цьому напрямі, не зважаючи на всі зусилля, австро-марксисти не осягнули нічого, то вони ще й іншою дорогою стараються ослабити протисоціялістичний фронт. Уже від довшого часу всі червоні та від них залежні ліберальні ґазети розширюють чутку про противенства між канцлером Шобером та бувшим канцлером Зайплем. Якогось річевого противенства між тими безперечно найбільшими головами австрійського публичного життя очевидно нема. Червоні хотіли тільки всіми силами до такої ворожнечі довести. Головно тому, а також з причини своєї слабости, Зайпель кинув недавно головство партії австрійських християнських суспільників і таким чином він, явний прихильник гаймверів, має вільні руки дотично всяких зобовязань, що їх має його партія у відношенні до уряду. Що курс христ.-суспільної партії в дусі Зайпеля та безкомпромісового антимарксизму буде вестися дальше, за це ручить його наслідник у проводі партії, военний міністр Воґоін (Vaugoin). Як Зайпель, так і він явно заступає для консолідації Австрії одиноко можливу девізу — потребу збирання всіх горожанських сил проти австро-марксистів.

**Віденець.**

## Малчать!

В Москві арештовано відомого в цілім СРСР адвоката Бобрищева Пушкіна за його статті поміщені в правничих журналах, в яких він критикував радянську юстицію. Бобрищев Пушкін був редактором журналу „Накануне".

## Стан облоги в Шоляпюрі.

У Шоляпюрі проголосили анґлійці стан облоги. На перехрестях улиць уставлено скорострїли та перегороди з кільчастого дроту. Багато індійців арештовано. В Калькуті арештовано 60 індійців.

## „Дранґ нах Остен".

З Берліна подають, що німецький премієр міністрів Брюнінґ виїде незабаром до Вармії, де виголосить велику промову про східну політику Німеччини. Брюнінґ є тої думки, що ключ німецької політики в будуччині лежить на Сході і німецький уряд присвячує щораз більше уваги східним справам.



# Велике діло.

**На маргінесі першого зшитка Української Загальної Енциклопедії.**

Перед нами перший зшиток (64 сторін вел. формату, 128 нумерованих шпальт) Української Загальної Енциклопедії, в якому з букви „а" подано енциклопедичні відомости до слова „Антіной" включно. Зшиток робить дуже гарне вражіння своїм зверхнім виглядом (добрий папір, читкий, виразний друк) і богацтвом змісту, зокрема ілюстраційного матеріялу.

Поява того зшитку мусить наповнити кожного українця великою радістю. Цеж започатковано вже реально велике діло, що з хвилиною його закінчення віддасть усім кругам нашого народу просто неоцінені прислуги. Поминаємо вже обставину, що така книга знання, над зложенням якої мусять працювати цілі десятки фахівців-спеціялістів, наблизить нас хоч у дечому до тих культурних народів, що спромоглися скорше від нас на видання своїх лексиконів.

Коли зважити, що жажда знання охоплює у нас з року на рік ширші маси й коли усвідомити собі, що ті маси не можуть користуватися подібними виданнями в чужих мовах просто тому, що їх не знають, то зрозуміємо, яку преважну ролю зможе відіграти у нас перша українська книга знання. Але будьмо щирі: Чиж для нашого пересічного інтеліґента, особливо після скінчення нинішньої польської школи, чужа, скажім, німецька мова така дуже зрозуміла? Нема сумніву, що й для нього стане українська енциклопедія добрим дорадником і помічникм і він мусітиме заглядати до неї у всіх хвилинах сумніву чи непевности. Словом: загальна українська енциклопедія стане в пригоді кожному без виїмку українцеві і віддасть безперечно добру прислугу кожній людині при всякій нагоді.

З виданих перших чотирьох аркушів книги можна вже до деякої міри орієнтуватися щодо розложення в ній матеріялу і тимсамим щодо її обему. Нам здається, що — судячи по матеріялі з букви „а" — наша книга знання матиме не передбачених три, а яких пять великих томів, з чого висновок, що ціле видання розтягнеться щодо розміру і часу праці доволі поважно. Та це вже справа дальшої редакційної техніки і редакція певно постарається вийти з цього побідною рукою.

Після докладного переглянення першого зшитку енциклопедії можнаб поробити і деякі замітки щодо запримічених помилок і недоглядів або дещо нерівного трактування ріжних справ (застереження викликують деякі частини в оглядах чужих літератур, музичні частини то-що). Не підносимо того тут, бо в першому зшитку видавництва, яке друкується на провінції, дещо з відмічених недостач треба би оправдати, а врешті, думаємо, краще подати всі ті заміти й уваги просто на адресу редакції, яка, не сумніваємося, прийме їх з вдячністю і використає в дальшій своїй праці.

Якби там не було, а можемо бути гордими, що й ми, українці, стали вже творити велике культурне діло на зразок інших народів. Не сумніваємося, що працю й запал ініціяторів і впорядчиків енциклопедії підтримає інтенсивно ціла наша суспільність, а зокрема всі наші читальні, кооперативи, Соколи, Луги й інші установи, масово присилаючи передплату на дальші зшитки. Тільки таким чином приспішимо вихід у світ української книги знання, що стане для всіх нас найкращим другом-дорадником!

*І. Н.*

## Горять рільні комуни.

„Веч. Москва" повідомляє, що в псковській окрузі невикриті люди підпалили рільні комуни „Красноармієць" і „Пламя". Будинки ті згоріли до тла. Крім інвентаря згинуло кількох членів комуни з сімями. ДПУ не могло викрити підпалячів, тому арештувало двох правосл. священиків і їх обвинуватило у підпалі.

## Французько-італійські наради в Женеві.

Італійський міністер закорд. справ стрінувся у секретаріяті Союза Народів з Бріяном й обидва мали одногодинну нараду. Бріян порушив справу фльоти і відносин між Францією і Італією. Після цього відбулось спільне снідання, на яке запрошено і Гендерсона. Розмови йшли головно про ці політичні справи, які будуть вирішені на нараді Союза Народів у місяці вересні ц. р.

## Політ. труднощі в Болгарії.

В Болгарії ведеться реконструкція уряду. Премієр Лапчев відвідав короля і дістав нові директиви в справі реконструкції. Лапчев переговорював у цій справі із Цанковим, який годиться вступити до кабінету, як що його ґрупа дістане 3 портфелі. Лапчев не згодився приняти умов Цанкова і преса пише, що це може спричинити димісію цілого кабінету Лапчева.



МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

# Владислав Оркан.

*(З приводу його смерти.)*

Помер один із нечисленних польських письменників, що знав нашу літературу, був великим приятелем нашого національного відродження без політичних застережень і якого вся творчість споріднена з нашою літературою більше як творчість якогонебудь іншого сучасного польського письменника. Надовго перед війною Оркан видав антольоґію нашої модерної новелі п. з. „Молода Україна" і кинув гасло, що завмерло в атмосфері польської критики: Україна має також свою літературу*).

Над свіжою могилою Оркана не слід би може торкатись спірних питань. А проте статті-некрольоґи мають одну смертельну хибу: їх посипують білими рожами так, немов би хотіли покійному надолужити за терня всього життя. Вже хтось сказав панеґірично, що Оркан написав кращу повість з селянського життя, ніж „Мужики", за які Реймонт дістав нагороду Нобля. Та ніхто досі з польських критиків не мав сміливости сказати голосно, що Реймонт був дуже випадковим і слабим кандидатом на всесвітнього лавреата.

Хтось інший нарікає, чому так рідко ставили польські театри песи Оркана — недавнього лавреата Варшави? Неодин польський критик приневолений писати про Оркана спитає в ці дні польську суспільність: чому вона так мало читала цього оригінального, наскрізь „свого" письменника?

*) Найважніші його твори: „Новелі", „Над кручею", „Комірники", „У розтоках", „Скапаний світ", „З тої сумної землі", „Жертва, вина й кара", „Новітній Геракль", „Пастуша любов", „Франек Ракочи", „Помір", „Джевя", „З мертвої розтоки", „Весілля Прометея".

Все це має свої глибокі причини. Польська література наскрізь інтеліґентська; письменники, що змальовують побут простолюддя, вже самим своїм сюжетом зменшують коло своїх читачів. Оркан виріс з простолюддя, жив до смерти в рідній закутині Підгаля, з якої створив світ своєї уяви і писав говіркою цієї закутини. Великий знавець селянської душі, стояв самотно серед письменників „Молодої Польщі", для яких Підгаля було в першій мірі одним з нових, нетиканих сюжетів, а не тим, чим для Оркана: єдиним доступним світом творчої праці, краси й психольоґії.

Дивний це парадокс: — селянська маса кожного народу найдовше зберігає національні звичаї, найтривкіше продовжує традицію поколінь, а одночасно психольоґія цієї маси найбільше споріднена між ріжними народами. Оркан при всьому своєму поетичному пориві й гострій обсервації реаліста не в силі дорівняти Гамсунові в його „Благословенству землі". Оркан мав епічний розмах та не мав сили зосередитись; його новелі не мають звязкости його близького друга — Стефаника, а повісти — колірів і перспективи його суперника Реймонта.

Що з того, що постаті Оркана мають кров і кости живих людей? Зачиняючи повість Оркана відчуваємо своєрідний голод невтишеної уяви. Його постаті є замало зарисовані, а психольоґія його героїв бється в усіх екстремах верховинця, що починає роздумувати про життя, як про чорну прірву.

Оркан не знявся понад світ своїх героїв. Він живе їхніми пересудами й пристрастями як людина, що може визволитись на мент від якогось почування тільки ціною ясного погляду. Правда: душа верховинця має проблиски немилосерної ясности в обличчі смерти; вона приймає невблаганну Долю з вибачливою усмішкою мудрця; — але ця ясність не прояснює довкола світа, в якому живе, а мудрість не поглиблює істнування.

З головою інтеліґента, ніжного може аж перенїжненого, всерозуміючого, Оркан єднав мужицьку душу. На нього находили хвилини духової порожнечі, зневіри й розпуки і тоді він, так само як неодин його найближчий односельчанин і великоміський декадент, шукав забуття в чарці. Над чаркою находив він хвилини найбільшого просвітку і найбільшого песимізму; непереможний нахил до неї вкорочував йому невпинно життя, в переносному значінні й дослівному.

Оркан, що мав радикальні суспільні погляди, єднав із ними вражливість, а навіть пересуди мужика. Твори його родились у хвилинах, коли він почував себе якнайбільше зєднаним із мужицьким світом, його траґедіями і хвилинами просвітків, майже незрозумілих для інтеліґента.

У міру того, як симпатії читаючого загалу після війни схилялись щораз більше на сторону легкої, фільмової, сензаційної літератури, Оркана читали щораз менше. В однотомовій „Історії літератури" К. Войцеховського, де неодин сучасний письменник має повну сторінку характеристики, Оркан має тільки одно речення. Зате має поруч портрет. Критикам, що мають до діла з напів „реґіоналістом" важко найти критерій. „На Скальнем Подгалю" Тетмаєра мало більший успіх, як усі книжки Оркана, що змальовували той самий світ з більшою силою.

Оркан, перекладений нашою мовою, міг би бути читаний майже як наш письменник. Але перекладчик мусів би перетворити всю підгалянську говірку нпр. на мову Федьковича. Не було би це легко при стилю, що виходить поза рямки простонародньої мови, так само, як мова Оркана поза рямки підгалянської говірки.

З автором „Джевя" не інакше як з усіма простонародніми письменниками: сюжет і мова не грають головної ролі, у всесвітню літературу переходять тільки ті, що творять всесвітні типи й ідеї.

# Український Наук. Інститут у Варшаві.

Ще дня 7. лютого ц. р. польська Рада Міністрів приняла постанову про утворення т. зв. Українського Наукового Інституту в Варшаві при польському міністерстві освіти. І щойно в останньому числі „Дзєннік-а Ужендов-ого“ мін-ства освіти й віроісповідань (ч. 4. з дня 28. квітня 1930 р.) появився відповідний розпорядок міністра освіти про це разом зі статутом Наукового Інституту.

Статут представляє завдання Інституту ось як: а) студії з ділянки господарського життя, культури й історії українського народу; б) підготовка сил до наукової праці. З такою метою Інститут має: а) влаштовувати відчити у вищих наукових заведеннях, товариствах і наукових установах в польській або українській мові; б) уряджувати систематичні курси в українській мові у Варшаві та інших місцевостях; в) видавати свій науковий орган та оголошувати друком оригінальні наукові праці й переклади праць та підручників.

Звичайними членами Інституту є професори і вчені заслужені для науки, надзвичайними вчені, що займаються студіями над минувшиною і сучасністю українського народу. Перші творять Колеґію Інституту.

В Інституті є відділи: а) українського господарського і суспільного життя; б) української політичної історії та історії укр. культури (мова, література, духові струї); в) церковної історії. В міру потреби міністр може творити дальші відділи. Директора Інституту покликує міністр на внесення Колеґії Інституту зпоміж його звичайних членів, а секретаря на внесення директора на протяг 2 літ, тільки першого директора і секретаря на 3 роки. Директор кермує Інститутом і його репрезентує, а секретар є редактором і адміністратором Інституту під доглядом директора.

Научна Колеґія кермує діяльністю науковою й адміністраційною Інституту, предкладає членів до номінації, кандидатів на стипендії тощо. При нім є бібліотека, головно україністика, і орган: „Праці Укр. Наукового Інституту у Варшаві“. Печатка Інституту в польській і українській мові.

Інститут представляє до затвердження міністрови двоякі стипендії: а) вищі, призначені передовсім для українців, що бажають посвятитися научній праці під рукою одного з членів Інституту; б) нижчі для стипендистів українців, що студіюють як спеціяльність один з предметів, обнятих Інститутом.

Міністр покликує Наукову Раду Інституту в характері дорадчого органу на 2 роки зпоміж представників научних установ, зложену з 3 осіб для уділювання йому: а) опінії про плян річної праці Інституту, який предкладає Колеґія Інституту і про кожну справу, яку міністр предложить Раді до заопініовання.

Так виглядає розпорядок про Інститут і його статут на основі міністерського Дневника. Той сам Дневник приносить розпорядок про покликання надзвичайного члена і директора Інституту кандидата теольоґії (російська наукова степень, відповідаюча докторатови в б. Австрії — завага наша) Олександра Лотоцького, контрактового професора варшавського університету, а на звич. члена і секретаря Інституту д-ра Романа Смаль-Стоцького, контр. проф. варшавського університету.

Цілий Інститут призначений, як видно, виключно для потреб української наддніпрянської еміґрації, яка гуртується біля т. зв. унрівського центру. Для українського населення Галичини й Волині він не тільки не має і не може мати ніякого значіння та практичної вартости, а навпаки є лише черговим польським маневром, яким його фундатори хочуть збаламутити прилюдну опінію та представляти цей свій сурогат за зазвок українського університету, якого вони фактично заснувати не хочуть і не думають.

## Грецький часопис на Україні.

„Комуніст“ повідомляє, що центр. комітет комуністичної партії б. України постановив видавати агітаційний часопис у грецькій мові. Ухвалу мотивують зростом комуністичного руху в Греції та конечністю вести пропаганду серед моряків грецьких кораблів, що причалюють до пристаней Чорного Моря.

## Англія узброює Китай.

Державний англійський підсекретар міністерства закордонних справ. Дальтон у відповідь на інтерпеляцію одного посла, заявив у парляменті, що англійські фабрики зброї доставчили нанкінському урядові 11 танків і більшу кількість муніції, а в найближчому часі Англія висилає до Китаю ще 12 танків.



# З волинського виборчого фронту.

ДУБЕНЩИНА. Дня 4. V. відбулося велике районове віче в селі **Мошків.** На вічу промовляли посли Вислоцький і Целевич, а крім цього про справи православної церкви говорив член Повітового Нар. Комітету УНДО п. Кибалюк. Це село було колись наскрізь сельробівське, але тепер пізнало вже своїх фальшивих сельробівських провідників і стало на національному ґрунті. При вїзді наших послів до села вийшло кількасот поважних господарів напроти них з хлібом і сіллю, а один господар у патріотичній промові привитав їх іменем села, як братів галичан і своїх оборонців. Віче відбулося під голим небом на подвірю одного господаря. Промови послів витали зібрані гучними оплесками. Один із сельробів почав потім обороняти сельроб-правицю, але коли зміркував настрій зібраних, то закінчив свою промову побажанням, щоби посол Чучмай вступив до УНДО (!). — Тогож дня відбулося друге районове велике віче в селі **Косарево.** Промовляли ті самі посли і п. Кибалюк. Це село також належало до сельробівських твердинь, але пізнавши розкладову роботу посла Чучмая, відсунулося від нього. — Дня 5. V. відбулося віче в селі **Тараканів.** Промовляли посол Вислоцький і п. Кибалюк. — Дня 6. V. відбулося велике районове віче у **Волиці Збитинській.** Передтим мав тут віче посол Чучмай і хоч село колись було під його впливом, то тепер на вічу виступало проти його руїнницької роботи. а на вічу УНДО, на якому промовляли посол Вислоцький і п. Кибалюк, селяни привитали промовців оплесками. — Тогож дня відбулося віче в селі **Липі.** Вічевики висказалися проти руїнницької роботи посла Чучмая, а його самого й тут взивали, щоби вступив до УНДО. Всі висловилися за Українським Нац.-Дем. Обєднанням і за листою ч. 18.

КОСТОПІЛЬЩИНА. Дня 4. V. ц. р. відбулося велике віче в ґміні (волости) **Степань.** Вічем проводив гром. Никифор Кудра. Саля Народнього Дому була заповнена по береги. Зібрані заявилися за листою ч. 18. Тогож дня перед вічем у Степані відбулася передвиборча нарада в **Казимирці,** а після віча вечером у **Стидині.** — Дня 5. V. вже в год. 7-ій рано відбулася передвиборча нарада в селі **Мидзк Малий і Великий,** а потім протягом дня наради в **Стидині, Яполоті, Збужу, Любашах Великих і Корчівю.** У всіх громадах установлено мужів довіря, а в Степані вибрано волосний виборчий комітет. Настрій по громадах Костопільщини є дуже гарний, а люди навчені прикрими подіями з минулого, постановляють усюди голосувати на листу ч. 18.

РІВЕНЩИНА. Дня 4. V. ц. р. посол Максимович з селянином Шияном з Долинщини, який добровільно зголосився до передвиборчої праці на Волині, відбули три віча: в **Деревляній, в Клевані і в Голошеві.** Вічевики дуже радо витали посла Укр. Нац.-Дем. Обєднання і селянина з Галичини, в якому вони бачили бажання селян з Галичини якнайтісніше звязатися з українським селянством Волині. — Дня 6. V. відбулося велике віче в **Грушвиці,** на якому промовляв посол Васильчук і селянин Шиян. Ухвалено таку резолюцію: „Зібрані на вічу в селі Грушвиці в кількости 500 осіб одноголосно заявляють, що стоять однодушно за національний бльок при виборах усіх незалежних українських ґруп і голосувати будуть на листу ч. 18. та будуть його поширювати при перевиборах до сойму 18. травня та до сенату 25. травня“. — Тогож дня відбулося велике віче в селі **Дятьковичах.** — По селах зустрічаються подекуди сельроби й радикали, але і сельробізм і радикалізм поширився в них просто наслідком непорозуміння.

КРЕМЯНЕЧЧИНА. Дня 27. квітня ц. р. відбулося віче в селі **Лопушно,** на котрім зібралося все село Лопушно, а також селяни з доокаличних сіл. На вічу промовляв сен. Кузьмин, котрого промову присутні нагородили бурею оплесків. Сен. Кузьмин відбув наради і конференції з поодинокими людьми в таких місцевостях: **Вербовець, Карначівка, Шили, Коханівка, Гнидава, Чайчинці, Снігурівка, Перенірка і Боршівка.** Дня 6. травня було віче в **Боршівці** під церквою. Віче перешкоджував місцевий батюшка-москвофіл Іван Тімотієвич. — Дня 4. травня відбулося друге віче в селі **Лопушно.** Лопушно — найсвідоміше українське село на Кремянеччині. В ньому є читальня „Просвіти“ і кооператива, що містяться у власній домівці; є рівнож одинока на цілий повіт українська школа. Аж 4 рази складали громадяни Лопушна шкільні декларації, поки допняли свого. Цікаво, що частину громадського ґрунту село відвело на садок ім. Т. Шевченка. В чудово-величавій церкві Лопушна співають дуже гарно два хори по українськи під диріґуванням селян. Віче пройшло успішно. Промовляли пос. Хруцький і сенаторка Кисілевська. Прегарна промова нашої сенаторки зробила дуже сильне враження на вічевиків, а особливо на селянок. Наслідки цієї промови зараз-же показалися. Коли після промов вічевики почали співати „Ще не вмерла“ і коли поліція кинулась розганяти присутніх, жінки майже непорушно стояли на свому місці і дальше продовжували спів. Наслідком протесту послів, а головно з огляду на грізну поставу присутніх, поліція перестала розганяти вічевиків. — Дня 6. травня сен. Кисілевська і пос. Хруцький відбули зрана віче в **Малому Раківці.** Селяни заявились за ч. 18. В той-же день після обіду розпочалось віче в місті **Вішнівці.** Присутніх було коло тисячки. З самого початку кілька осадників постійно перервали промову посла Хруцького, який говорив про виновників господарської кризи і грошевої скрути. Пізніше референт староства Галка двічі грозив розвязати віче під тою притокою, що бесіда про працю і політику „одинки“ не має відношення до виборів. Коли все це не помогло, один з осадників, Штенцель, покинув своє місце в юрбі і став недалеко від посла Хруцького. Якийсь час цей панок, від якого сильно несло горілкою, стояв спокійно. А коли посол Хруцький, скінчивши характеристику одинки і трійки (визволенців), почав говорити про 8 (сельроб-правиця), осадник з грізною міною щось забурмотів і хотів ударити посла. Одначе один з українців ззаду за карк його відтягнув. Тоді Штенцель вдруге кинувся на посла Хруцького, але у войовничо-пяному запалі помилився, вдарив адміністраційного референта староства Галку і почав сильно трусити його за плечі. Поліція, що тимчасом почала розганяти вічевиків, не скоро зауважила ошибку і референт добрих кілька хвилин був у руках пяного осадника. Цікаво, що поліція хотіла арештувати того українця, який відтягнув Штенцеля, коли той уже ладився напасти на посла Хруцького. Віче після цього інциденту розвязано.

## В Індії кипить.

Віцекороль Індії видав до населення відозву, в якій заповідає поважні реформи адміністрації. Навіть помірковані елементи гіндуського народу приняли цю відозву неприхильно. В околицях Пешавару англійці бомбардують збунтовані села. В м. Шіроді арештовано 158 осіб, а підчас сутички було 16 гіндусів ранених.

## Невдача „безбожників“.

„Безбожник“ подає, що головна рада безбожників СРСР опублікувала догану для безбожників на Білій Русі за слабі висліди антирелігійної акції. Стверджено, що з кожним роком менше осіб зголошується до антирелігійної пропаґанди і що сила та впливи церкви зростають.

## Політичний бльок лівиці в Еспанії.

З Мадриду пишуть, що ліво настроєні елементи творять спільний бльок лівиці, до якого приступлять республиканці, радикали і соціялісти. Цей бльок має на меті безоглядну опозицію проти теперішньої влади.

## З Українського Протиалькогольного Товариства „Відродження“.

(КОМУНІКАТ.)

В днях від 28. до 31. березня ц. р. відбувалася прилюдна збірка у Львівськім і Станиславівськім воєвідстві на ціль протиалькогольної боротьби.

І. Всі збіркові комітети були обовязані до дня 8. квітня ц. р. переслати зібрані гроші і збіркові листи до Т-ва „Відродження“ у Львові, вул. Гродзіцьких ч. 4. Богато комітетів і поодиноких громадян не зробило цього у свій час, чим унеможливили замкнення підсумків збірки, яких під загрозою особистої відповідальности голови Т-ва вимагають дотичні воєвідства.

Тому прохаємо довше не задержувати висилки грошей та до дня 20. травня ц. р. переслати *гроші і всі листи* (використані і невикористані).

ІІ. Для пропаганди протиалькогольної ідеї видає Т-во „Відродження“ від січня 1930 р. свій

журнал, який розсилається вже три місяці прихильникам нашого руху по 107.000 примірників місячно. Т-во „Відродження" вже три рази просило за вирівнання передплати (з 3.60 зол. на рік), але 5.500 читачів ще не сповнило свого обовязку і через те спричинило Т-ву дуже великі грошеві втрати.

На днях Т-во було приневолене вислати ще раз особисті упімнення на вирівнання передплати. Маємо надію, що шановні Читачі не схочуть доводити видавництва і Товариства „Відродження" до упадку та негайно вирівняють свої залеглости.

III. Т-во „Відродження" звертається також до своїх дійсних членів з проханням відворотно вирівняти вкладки по 1 зол. за рік 1930. Вкладки, це одинокий дохід Т-ва! Тому просимо не ждати на упімнення! Члени! Зєднуйте нових членів і передплатників для „Відродження"!

IV. Адміністрація „Відродження" повідомляє Шановних Передплатників і прихильників, що чергове число появиться в більшому обємі в червні ц. р., як ч. 4—6.

Головна Рада „Відродження" надіється, що Українське Громадянство, оцінюючи вагу і діяльність нашого одинокого протиалькогольного Т-ва для піднесення моральної, фізичної та матеріяльної сили Нації — прийде нам з допомогою, не відкладуючи ні негайного сплачення своїх невеличких зобовязань.

Якщо Укр. Громадянство не сповнить свойого обовязку, то й понесе консеквенції не тільки за принищення праці, але й за упадок Товариства.

ГОЛОВНА РАДА
УКРАЇНСЬКОГО ПРОТИАЛЬКОГОЛЬНОГО Т-ВА
„ВІДРОДЖЕННЯ".

## Нова Міська рада у Львові.

Львівський воєвода Ґолуховський вислав до всіх членів міської ради з вибору запит чи схочуть увійти в склад нової міської ради, яку мають наново покликати. Речинець відповіди воєвода визначив на 5 днів. Тому можна надіятися, що нову міську раду покличуть до життя вже в найбл. днях.

## Рада Ліги Націй.

### Справи Нац. меншин.

На засіданні Ліґи Націй дня 15. травня були на денному порядку дві меншостеві справи. Реферував їх представник Японії. На домагання польського представника Рада постановила не розглядати справи Охмана на цій сесії та відложити її аж доки польський уряд не предложить анкети, що торкатиметься не лише справи відкликаного дозволу виконувати функції правдорадника, а також умовин, серед яких Фолькебунд або Охман одержали довірочні польські документи. Мін. закорд. справ Німеччини Курціюс висловив надію, що слідство буде переведене докладно та скоро. Мін. Залеський обіцяв це. Справу лікарів Брат. Спілки відложили до вересня. Спеціялісти за той час інформуватимуться в комітеті правників. Мін. Курціюс висловив жаль, що польський уряд не міг поступити в тій справі згідно з поглядами Кальондера.

Вкінці Рада постановила, що найближча 60-та сесія відбудеться 5. вересня ц. р. На цьому закінчено денний порядок і сесію Ради замкнули.

## Пос. Тромпчинський каже, що його хочуть застрілити.

На передвиборчім вічу в Ґнєзні посол Тромпчинський у промові виступив гостро проти марш. Пілсудського та санації. У звіті з тієї промови в „Кур. Позн." м. і. сказано: Вкінці бесідник згадав про розмови, що їх мав п. Пілсудський в справах застрілення кількох послів, м. і пос. Тромпчинського. „Коли це мала бути погроза до мене — говорив бесідник — то можу п. Пілсудського впевнити, що буде безуспішна, бо я моєї поведінки не зміню. Я дожив літ, що є недалекою межою життя. Тому не маю богато чого втратити. Моє життя в руках Бога. Колиж мені судилося згинути з руки опришків, то маю надію, що моєю смертю принесу хосен країні. Бо нарід прокинеться. Я не сумніваюся, що мене пімстилиби". У промові згадав бувш. маршал сенату, що сойм краще працює, ніж уряд, що полковницький уряд це провокація гром. думки, що нове іменування Пристора, хоч одержав заяву недовіря, суперечить конституції.

## Наради в Бельведері.

У Бельведері відбулися політична нарада. Взяли в ній участь: марш. Пілсудський, прем. Славек і бувш. прем. Світальський.

## Самовбивство поручника-летуна.

У Львові при вул. Кентшинського 32. застрілився поручник-пільот з 3. летунського полку з Ліди Едв. Радецький. Причиною здається була любов, та це ще не доказано. Пок. Радецький був у Львові на фотографічнім курсі політехніки.

### Самовбивство вдови.

При вул. Ленартовича ч. 15. відібрала собі життя 50-літня вдова по військ. лікарі Ір. Оґуркова. Наслідком злиднів, Оґуркова попала в нерв. розстрій і вже кілька разів намагалася відібрати собі життя. Ост. разом напалила в печі вуглям і заткала комин, опісля повісилася на шалику на бальконових дверях. Коли син, студент університету, вернув додому, застав матір уже неживу.

## Грабіжницький напад.

У львівській філії Варшавського Диск. Банку при вул. 3-го травня відібрала 57-літня Штенґльова (зам. при вул. Браврівській 7) 600 дол. За Штенґлевою вийшло з банку двох добре зодягнених людей. Коли Штенґльова ввійшла в сіни дому при вул. Браврівській, один із напасників заступив їй дорогу, нібито шукаючи загублених грошей. Другий трутив Штенґльову та хотів вирвати торбинку. Штенґлева задзвонила до свого партерового мешкання. Вийшла дочка нападеної та счинила крик. Напасник покинув вирвану торбинку й оба пустилися втікати. За втікаючими пустилися прохожі, а пол. аґент Баран придержав одного з них при вул. Подлевського 10. Другого напасника арештував поліцай в бюрі адв. канцелярії при вул. Шопена 8. Злодій побачив, що нема ратунку, тому вбіг до канцелярії, щоби вдавати клієнта. Виявилося, що цей, що вирвав Штенґлевій торбинку це 36-літн. Ґершон Суховольський з Радзимина, зам. у Варшаві, а його товариш то 41-літній Із. Димант із Лодзі. Обі жінки зловгоняли злодіїв, бо не запримітили, що один із них покинув торбинку. Коли вернулися, застали ще торбинку з грішми біля дверей.

КІМ.

## З українського музичного життя в Празі.

### І. концерт у 70-ті роковини уродин Й. Б. Ферстера.

Другим концертом, що звернув на себе увагу, був урочистий концерт, що його влаштував Український Пед. Інститут у Празі 4. квітня в салі „Глагол" **з нагоди 70-их роковин народження чеського композитора Й. Б. Ферстера.** Концертову програму попереджав реферат доц. Ф. Стешка: „Й. Б. Ферстер, життя і творчість", у якому референт коротко і ядерно визначив шляхи розвитку творчости ювилята. Й. Б. Ферстер є значною постаттю в чеській музиці: він споює ґенерацію, що заложила й дала напрям чеській національній музиці — Сметана, Дворжак, Фібіх, Бендль — зі слідуючими ґенераціями. Ферстер сам оглядає цілий майже 60-літній розвиток чеської музики.

По рефераті слідувало тріо Ф-моль (скрипка — лект. О. Кисяків, чельо — п. Садло, форт. — лект. В. Березовська). Згадані виконавці тріо лише принагідно зібралися для утворення цього ансамблю і це відбилось навіть на технічному боці виконання.

Лект. Н. Дяченкова відспівала „Сон". Не зважаючи на недугу, співачка зуміла виказати не багатство моментів свого голосу. Сонет „Марії" і „Лісом" відспівав лект. Д. Левитський (тенор). Д. Левитський зрілий, закінчений концертовий співак з доброю школою. Трохи разить у співака з такою технікою і доброю дикцією змагання перетворювати „і" на щось середнє між „а" і „о". Арію Єссіки з опери тієїж назви виконала студ. С. Нагірна. Ця арія написана з майже Сметанівською чистотою, вона співуча і характеристична для оперової творчости Ферстера, який завжди уважав поруч муз. драми й італійську оперу. С. Нагірна (учениця проф. Кадержабека) від-недавна знайшла характер і природу свого голосу: її сфера — кольоратура. З цього моменту співачка розвивається дуже швидко. Арія Єссіки, хоча й не відповідає характерові голосу С. Нагірної, була відспівана легким, дзвінким голосом.

Концертову програму закінчив хор Інституту відспіванням „Української пісні" під диригуванням в. об. доц. П. Щуровської-Росіневичевої. Ця пісня — один з перших опусів Ферстера і на ній можна бачити, з якими засобами муз. техніки композитор починав свою хорову творчість. Після цього лише стане ясним той великий і довгий шлях, що його перейшов композитор, щоб пізніше дати хочби такий твір для хору (бо їх у Ферстера досить), як „Льодова королева". При фортепяні були пп. В. Березовська і Р. Савіцький.

При кінці кілька слів з приводу реферату доц. Ф. Стешка, декана муз.-пед. відділу Інституту. Скільки років існує відділ, завжди відзначались муз. свята подібними концертами. І завжди концерт попереджував реферат доц. Ф. Стешка. Ці реферати є цінними монографіями, присвяченими муз. явищам в европейській, українській та чеській музиці. За відсутністю української муз. преси цей матеріял лишається невідомим ширшому українському загалу. Напр. реферати, присвячені чеським музикам (Сметана, Фібіх, Дворжак). В післявоєнній добі контингент слухачів-українців у празькій держ. консерваторії що-року збільшується, вже тепер маємо групу українських композиторів на чолі зі славним В. Барвінським, що дістали муз. освіту у згаданій консерваторії. Зявляється потреба в познайомленні українців з чеською музикою, а головне, з її напрямами національного розвитку, щоб можна було зясувати ті впливи, серед яких виховувались наші музики. Цю прогалину могла заповнити поява друком рефератів доц. Ф. Стешка в українських журналах, хочби й неприсвячених питанням музики.

## Поетка Найду веде індійців у бій.

Ґандієві однодумці, що є біля Бомбаю, мають припустити ґен. наступ на держ. склади соли в Дарсані. Наступом кермуватиме особисто інд. поетка Сароджіні Найду, що тепер станула на чолі інд. незалежницького руху. Вона веде боротьбу під кличем „Смерть або побіда". Сказала, що передовсім вирушить проти англ. військ. Влада вислала для забезпеки складів соли в Дарсані все військо з Джалапуру.

# НОВИНКИ

## Адміністрація „Діла" повідомляє, що її бюра від дня 15-го травня ц. р. відчинені до год. 6. вечором.

**— Адміністрація „Діла" почала вже даром висилати цікаве оповідання Волод. Островського, яке появилося книжкою п. з. „СМІХ ЗЕМЛІ", всім Вп. Передплатникам, що згори заплатили передплату за І. піврік 1930.**

**— Черче. Відкриття першого сезону дня 1. червня.** В першому сезоні знижені ціни. Проспекти і подрібні інформації висилає управа заведення — Черче, почта Рогатин, або Дирекція Спілки — Львів, Ринок 10/І. Центробанк.

**— Трагедія княжни еміґрантки.** Молоденька російська княжна Наталія Беркунов жила в Празі разом зі своїми родичами, які опинившись на еміґрації, завели собі маленьке підприємство, часто бідували і жили надією, що їх дочка, вродлива, 18-літня вийде заміж за якого багатого чоловіка і визволить їх з нужди й біди. Але княжна Наталія залюбилась в молодого чеського студента Францішка Трумбіча і хотіла повінчатись з ним. Колиж родичі не дозволили дочці вийти заміж за бідного студента, княжна вишла за місто і застрілилась. Студент Трумбіч довідавшись про смерть Наталії, повісився в домі своїх родичів.

**— Знову профанація стрілецької могили!** З Білобожниці, пов. Чортків, пишуть нам: На білобожницькому цвинтарі лежить похований Український Січовий Стрілець Семен Кутний, родом з Курович к. Львова. Білобожницькі громадяни опікуються тою могилою, яку підправили і поставили на ній хрест. Тимчасом якісь невідомі люди викинули в ночі хрест на поле і пірвали вінок, що був на тому хресті. Громадяни знову виправили могилу і закопали хрест, але невідомі вороги повторили знову свою „штуку". Це повторялося тричі і не диво, що ціле село обурилося на таку профанацію могили до живого. І ось у відповідь на цю профанацію люди закопали на могилі ще більший хрест, обвели її дротом і тепер біля неї сторожать. Прибрану як слід стрілецьку могилу посвятив наново о. декан Воробкевич і в цьому святі взяло участь ціле село, присягнувши боронити ту цінність по всі часи. При кінці зазначимо що аґент який приїхав до села у звязку з цією

профанацією могили з Тернополя, випитував на місці тільки за тими, що справляли стрілецьку могилу...

— **Цінна книга.** На днях вийшла з друку і появилася в розпродажі **„Ілюстрована історія України 1917—1923 р.“** (II. том) проф. Дмитра Дорошенка. Цей том обіймає гетьманські часи і має, побіч наведеного загального, ще такий спеціяльний заголовок: **„Українська Гетьманська Держава 1918 р.“** З технічних причин, як довідуємося з передмови автора, появився досі друком з „Ілюстрованої історії України 1917—1923 р.“ тільки цей II. том. Перший і третій про перед- і погетьманські часи на Україні появляться пізніше. Не зважаючи на те, книга творить сама для себе окрему цілість. На 510 сторінках (424+LXXXVI, форм. 4°) автор зібрав масу цінного історичного матеріялу (документів та актів), оживив його своїм гарним стилем та приступною формою викладу і таким чином зробив книгу незвичайно цінним набутком у нашому новому науково-історичному письменстві. Коли зважимо, що автор книги був гетьманським міністром закорд. справ у цілому майже гетьманському періоді нашої державности, то зрозуміємо й оправдаємо ту тенденцію, яка, не зважаючи, на благородне змагання автора бути безстороннім в оцінці подій та людей, всеж таки місцями пробивається та не може не впадати в вічі читачеві. Але ніяка історія, до якої доби нашої державности вона не відносилась би, не може бути тепер вільною від політичного світогляду автора, який і надає їй своєрідну тенденцію в освітлюванні подій. Обговорювана книга має для нас ще тим незвичайну вартість, що виясняє та виявляє богато таких моментів гетьманської доби, які були нам досі невідомі, з ще більше таких, про які ми мали тільки односторонні відомости. Книгу можна набувати в книгарні Наук. Т-ва ім. Ш. у Львові.

— **На карти „Рідної Школи“,** звільняючі від алькогольних напоїв з нагоди Воскресення Христового зложили в зол. Пп. Громадяни(ки): з **Косівщини:** 6: Орищук Яків — Гринева; 3: **о.** Вергун Володимир; одна особа 1 зол; **Бібрка:** 5: д-р Венгльовський Іван; 2: Коцюмбас Ярослав. Громадяни **Перемишлян** через філію „Просвіти“ 31; **Устрик Дол.** через кружок „Р. Шк.“ 30; **Городенки** через кружок „Р. Шк.“ 25; **Мостиська** через кружок „Р. Шк.“ 18. — Хто слідуючий?

— **Львівська хроніка.** Поліція арештувала дві дівчини, Олександру Ґурську і Марію Kріґель за крадіж туліпанів з міських кльомбів біля Собіського. — В реставрації Маврикія Рада при вул. Городецькій ч. 67. арештовано за бійку і витовчення шиб, гостей цеї реставрації Казимира Пельчара, Вацлава Пйотровського, Евгенія Ходука і В. Кмйотка, які в пяному стані вчинили авантюру. — У звязку з крадіжю 20.000 золотих у дирекції публ. робіт арештовано Петра Секулу, Осипа Фіша, М. Кохана, Осипа Рідля і Жигмонта Вольського. — Якийсь злодій украв у трамваю в директора вязниці Казимира Брили годинник, вартости 400 золотих. — При вул. св. Софії ч. 28. намагалась отроїтись Марія Фонківна, але її урятовано. — Марія Надель прийшла до переконання, що життя нічого не варта і на вул. Чарнецького перед церквою Кармелітів випила отруту і її відвезено до лічниці. — При вул. Бочковського ч. 11. арештовано Дмитра Дурбака, якому закидають крадіж біжутерії.

— **Розправа проти братів Гнідеців зі Сеньковець** обвинувачених в убивстві й підпалі відложена до 23. ц. м. в ціли покликання нових свідків і лікаря окуліста, який на внесок оборонця мав би ствердити, чи обв. Павло Гнідець, як короткозорий, міг застрілити в ночі Юрка Задорожного.

— **Мука і печиво подешевіли.** З днем 15. травня у Львові обовязують такі ціни муки і печива: 1 кг. пшеничної муки 65% коштує в гуртівжі 65 сот., у детайлічній продажі 71 сот.; 1 кг. муки житної урядового типу темної, у пекарні 26 сот., у торгівлях 28 сот.; 1 кг. хліба із житної муки типу урядового в пекарні 38 сот., у торгівлі 40 сот., 1 кг. хліба пшенично-житного урядового типу у пекарні 49 сот., у торгівлі 51 сот. Ціни булок не змінені.

— **Лотишські співачки окрадені.** На днях до Познаня приїхав лотишський хор світової слави і дав там кілька концертів. Невідомий злодій закрався до кімнати кількох співачок цього хору і викрав їх гардеробу, біжутерію та гроші.



— **Смерть німецької феміністки.** В Берліні померла д-р Олена Лянге, яка довший час стояла на чолі феміністичного руху в Німеччині і відіграла велику ролю в суспільному житті взагалі. Німецьке жіноцтво завдячує цій діячці реформу жіночого шкільництва та збільшення цього шкільництва. Олена Лянґе була також редакторкою журналу для жінок „Ді Фрав“. Померла у 83. році життя.

— **Смерть англійського політика.** В Льондоні помер б. провідник незалежної робітничої партії Уйтлі. В молодости був він звичайним копальняним робітником, потім послом, а в кабінеті Мекдональда міністром здоровля. Мав славу знаменитого промовця й полеміста.

— **Анґлійський лавреат.** Після смерти Роберта Бріджеса, вибрали поетом-лавреатом Джона Мейсфільда, що має 55 літ і вів широке бурлацьке життя на морі. Свою літературну карієру почав він повістями, в яких віщував прихід нової, здорової, моральної демократії і виступав гостро проти суспільного ладу, збудованого на жадобі збогачення. Славу придбав він собі драматичною поемою, виданою в 1911 р. п. з. „Вічне вибачення“, а згодом „Сонетами й поемами“. Видав також нариси з війни „Стара фронтова пісня“. Збірні песи й поеми видав 1919 р.

— **Там читають біблію.** Як відомо, в Англії і сьогодні біблія належить до найбільш улюблених книжок. Льондонська преса подає, що 1929 року в Анґлії продано 12 міліонів примірників біблії. Анґлійські релігійні видавництва видають біблію в перекладах на 630 мовах світа.

— **Вільгельм II. фаерманом.** На днях в Дорні вибухла пожежа в домі приятеля Вільгельма II. Бувший німецький цісар взявся до гашення пожежі, командував сусідами, що носили воду і сам заалярмував пожежну сторожу, але заки вона приїхала, Вільгельм II. погасив вогонь і сміючись говорив до пожежників: „Я ліпший фаерман як ви“.

— **Нове про Наполеона.** Дня 5. травня минули роковини смерти Наполеона і з цеї нагоди французька преса подає нові цікаві відомости про останні роки життя цього великого корсиканця. Особливо згадується драматичний епізод із життя Наполеона: Було це 13. квітня 1814 року, коли то Наполеонові вручено наказ оселитись на Ельбі. Наполеон, пригноблений і розбитий на душі, хотів отруїтись, заявляючи: „Я жив досить! Бідна Францїя! Не хочу бачити, як тебе обдирають із чести і слави, тому хочу вмерти!“ Вранці маршал Колінкур побачив Наполеона на постелі, блідого, майже непритомного. Він дрожав на цілому тілі і дивлячись на портрети жінки і сина, говорив: „Я вмираю! Всі мої листи і папери віддай жінці. Як трудно вмерти, як погано, що смерть не має сили вбити мого здорового тіла!“ — Що сталось з вами? — спитав маршал. — Я отруївся опюмом, я випив дозу, від якої вмерлоб 5 людей. Покликано лікаря, який хотів рятувати екцісаря, але цей крикнув: „Принеси мені ще отрути, чуєш? Наполеон тобі наказує!“ Перестрашений лікар, не знаючи що робити, сів на коня і зник невідомо куди. Наполеон довго мучився, опановував біль і спокійно чекав смерти. Але сильний організм сам поборов отруту і другого дня Наполеон виїхав на Ельбу, кажучи: „Не чіплялась мене смерть на полях бою, не хоче забрати мене й тепер! Їду на Ельбу, де буду жити спогадами про моїх дорогих вояків і Францію. Треба мати відвагу жити!“ По деякім часі Наполеонові стало скучно і він покинувши Ельбу розпочав нову боротьбу, яка відома, як доба „100 днів.“

— **Роззброєння.** В Зединених Державах Півн. Америки вилито новий рід гармати, яка механічно видає 25 стрілів на мінуту. Цими гарматами будуть стріляти головно проти літаків. Гармата має окремий апарат для точного вимірення цілі.

— **Продають дівчат.** Поліція в Буенос Айрес викрила велику шайку торговців живим товаром. До цеї шайки належало аж 400 осіб, які під проводом Самуеля Корна вишукували дівчат і продавали їх до домів розпусти. Цікаве,



що найбільше дівчат закупило це підприємство в Польщі і СРСР. Слідство виявило, що ця шайка „працювала“ 10 літ і за той час перепродала 2000 дівчат, з чого 180 дівчат закупили аматори живого товару в Арґентині.

— **Андерсен зблизька.** Андерсен як і кожна людина, мав свої слабі і смішні сторони вдачі, про які тепер з нагоди 125. роковин його уродження, скандинавська преса багато пише. Журналіст Ліндштрем, який приятелював із королем казок, пише, що Андерсен був недовірчивий, боязкий і гіпохондрик. Коли його поклонниці, знаючи, що Андерсен, як дитина, любить солодощі, присилали йому ріжні дарунки, то Андерсен побоюючись, щоби його не отруїли, запрошував до себе приятелів, давав їм покушати присмаки, отримані від жінок, а сам стоячи збоку, чекав чи котрий з його гостей не паде трупом. Колиж нічого нікому не шкодило, король казок забирався до їди і споживав величезну масу солодощів. Боявся він також попасти в летарґ і бути за життя похороненим, тому, що вечора помолившись, лягав спати, але перед тим дивився під постіль чи там не сховався який бандит, а над ліжком завішував паперову таблицю із написом: „Конференцрадник Андерсен не помер, він спить“. Андерсен був дуже славолюбитий і не любив Ібзена за те, що він засланяв його імя. Коли одного разу до його міста приїхав Ібзен і міська рада улаштувала для нього урочисту вечеру й запросила Андерсена, цей не хотів прийти на вечеру, мовляв, він хорий. Але Ібзен дуже добре зрозумів заздрість Андерсена і переказав йому: „Передайте від мене привіт і скажіть, що Ібзен дуже бажав би побачити найбільшого сучасного письменника в Европі Андерсена, якого я ціню і люблю“. Андерсен почувши ті слова, зараз виздоровів і прийшов на вечеру та провів із Ібзеном довгий час на веселій розмові.

— **Особисті вісти.** Дня 29. травня на Високій Технічній Школі в Данціґу студ. Володимир Бабяк дістав титул інжиніра хемії.

## Дописи.

**ГАЛИЧ. (Праця Повіт. Кружка „Рідної Школи“).** Від 4-ох літ істнує в Галичі Кружок „Рідної Школи“, що пізніше дістав права повітового. Перший рік істнування Кружка та його діяльність давали запоруку, що він якнайкраще буде розвиватися та поведе працю належним шляхом. Та вже слідуючі роки завели в тих надіях. Щойно 1929-ий рік зазначився знову кращим роком в розвою Кружка. Старшина під головуванням о. кат. Чопея здвоює працю. З приходом п. Корчинського, що обняв рівночасно орґанізацію „Р. Школи“ і Філії „Просвіти“, праця набирає нового змісту. Жертвенність села збільшується, а тим самим і бюджет Кружка „Р. Школи“ кращає. Щоб не бути голословними, наведемо факти. Зі звіту на Загальних Зборах виявилося, що за пів року праці орґанізатора І. Корчинського (в 1929 р.) оборот Кружка досягнув квоти 6.192·47 зол., в той час, як у цілому 1928 р. виносив усього 1.502·70 зол. Ще краще увидатнюють розвій Кружка ріжні збірки; з коляди в 1927 р. вплинуло 126·58 зол., в 1928 р. з коляди 68·64 зол., з писанки 134·47 зол., в 1929 р. з коляди 218 зол., а вже з писанки 374·64 зол. В 1930 р., не зважаючи на крізу, зібрано з коляди 595·32 зол. І якщо в 1930 р. вплинуло 595 зол., то в рр. 1928 і 1929, коли селові багато краще велося, повинно було вплинути на коляду абсолютно значно більше. До цього причинилися безперечно часті поїздки орґанізатора та праця цілої Старшини. В 1929 р. відбуто орґаніз. поїздок (за пів року) майже 100. — Покращала теж і справа висилки грошей до Гол. Управи. І так: в 1927 р. переслано до Г. Управи 241·00 зол., в 1928 р. всього 78 зол., в 1929 р. вже 907·67 зол., а в 1930 р. за час трьох місяців 498·25 зол. — В останніх часах засновується ще кілька нових Кружків; у березні влаштовано 5-тижневий освітньо-господарський курс в Бовшеві, а також ведуться приготовчі ґімназ. лекції до нижчих кляс неогуманістичної ґімназії.

## Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 15. травня ц. р.: за масло експортове солене пріма кільоґрам —·— зол., за масло несолене бльокове — — зол. за кільоґрам; за літру молока 0·29 зол.; за літру сметани 1·40 зол.; за копу яєць 6·50 зол.

# Зі спортового життя.

**Перемишль. СЯН—К. С. 28. 3:2.**

В Перемишлі розіграв 11. ц. м. Сян змагання з польською Б-клясовою дружиною К. С. 28. Вислід виграної Сяну за низький, коли взяти під увагу те, що цілий час гри Сян мав значну перевагу над своїм противником. — У найближчу неділю Сян грає перші змагання за мистецтво Ц-кляси з „Огніском" у Ярославі.

**Недільні змагання.**

В найближчу неділю (18. ц. м.) львівська Україна грає в Перемишлі з Польонією, де нашу дружину чекає дуже тяжке завдання. Колиб Україна справилася з перемиським суперником, то зможе піти сміливим кроком на здобуття мистецтва львівської А-кляси. — Позатим в цю неділю грають ще такі А-клясові дружини: Світезь —Гасмонея і Чорні І. Б.—Яніна у Львові, Погонь (Стрий)—Лехія в Стрию і Ресовія—Погонь І. Б. у Ряшеві. — Головною атракцією Львова будуть у неділю змагання за мист. Ліґи Чорні—Погонь, що відбудуться на грищі Чорних. Висліду цих змагань ніхто передбачити не в силі.

**В культурному світі — й у нас.**

Минулої неділі відбулися міждержавні мячеві змагання Мадярщина—Італія в Будапешті за чашу Европи для професіоналів, уфундовану чеським президентом міністрів д-ром Швеглею. На змаганнях цих був не тільки мадярський уряд у комплеті під проводом президента міністрів графа Бетлена, але й сам регент Мадярщини Горті з цілим своїм почотом та всі посли чужих держав, що перебувають у Будапешті. У змаганнях за чашу Европи бере участь пять держав: Австрія, Чехословаччина, Мадярщина, Італія і Швайцарія. Недільні змагання були фінальні і принесли несподівану й небувалу перемогу Італії у відношенні 5:0 (1:0). Таким чином цьогорічну чашу Европи здобула Італія. Вся европейська преса, що розписується широко про ці змагання, заявляє однодушно, що справжнім героєм дня слід уважати мадярську публику, яка в числі 40.000 платних видців заховувалася весь час незвичайно гідно і не далася спровокувати до ніяких демонстрацій проти італійців. Заявиц в цій справі у пресі зробили своє! А треба знати, що мадяри — палкий нарід і привязували до тих змагань величезну вагу, тимбільше, що були певні перемоги. Тож не диво, що розчарування їх було небувале і на трибунах та взагалі серед публики діялися несамовиті сцени (люди дерли на собі з розпуки не тільки ковнірці, краватки, а навіть волосся!) Не зважаючи на ту прикру програну і на ті сцени, мадярська публика настільки спортове вироблена, що після закінчення змагань зготовила переможцям (хоч і з болем серця) бурливу овацію... А тепер просимо порівняти з тим усю ту дику вакханалію, всі ті нелюдські крики, визови, свисти й образливі епітети на адресу судді на наших грищах, що викликують просто обридження у всякої культурної людини. На превеликий жаль, і наша львівська публика переняла всі ті „манери" від публики з польських і жидівських грищ та „порисується" ними аж надто часто.

---

# ОГОЛОШЕННЯ

## Театри.

**Великий Міський Театр:**

Пятниця, 16. травня, год. 7·30 вечором „Дім жінок".

Субота, 17. травня, год. 3·30 попол. „Львині серця".

Субота, 17. травня, год. 7·30 вечором „Дім жінок".

**Малий Міський Театр:**

Пятниця, 16. травня, год. 7·30 вечором „Пан Топаз".

Субота, 17. травня, год. 7·30 вечором „Пан Топаз".

## Кіна.

**АПОЛЬО:** Звукова фільма: „Шалена дівчина". Ганна Ордонівна у звуковім додатку.
**КАСІНО:** Любовниця Розвольського.
**КОЛЬОСЕЙ:** Пат і Патахон як банкові.
**КОПЕРНИК:** Забуті лиця. Союз підростків.
**ЛЕВ:** Отруя любовної спокуси.
**ОАЗА:** Острів насолод.
**МАРУСЕНЬКА:** Звукова фільма: „Співець Бродвею" (Дж. Гільберт).
**ПАЛЯС:** Звукова фільма: „Ночі в пустині".
**ПАН:** Дівча з карузелі. Любов у природі.
**ПАСАЖ:** Опир океанів. Американська комедія. Тиждень Метро-Ґолдвин-Маєр.
**ПРОМІНЬ:** Право молодости.
**СТИЛЕВЕ:** „Сиґнал серед бурі" і комедія.
**ФАТАМОРҐАНА:** Жінка на місяці.
**ХИМЕРА:** Таточку, я хочу ґрафа!
**УТІХА:** „Волга, Волга".

## Програма радіо.

**Пятниця 16. V. 1930.**

**ЛЬВІВ** 11·58 Сигнал часу, гайнал, 12·05 Ґрамофонові плити, 13·00—17·45 Перерва, 17·45 Попол. концерт мандолиністів, 18·45 Всячина, комунікати, грамоф. плити, 19·40 Поштова скринька, 19·58 Сигнал часу, гайнал, 20·05 Муз. балачка, 20·15 Симфонічний концерт варшавської фільгармонії.

**Субота 17. V. 1930.**

**Варшава** (1411,7) 12·10 Ґрамофонові плити. **Краків** (312,8) 18·00 Богослуження з Вильна. **Гельсінґфорс** (221,4) 17·30 Спів Марти Ялвої. **Ляйпціґ** (259) 16·30 Концерт. **Льондон** (356,3) 16·30 Військова орхестра. **Стокгольм** (436) 13·00 Пісні при акомпаніяменті лютні. **Рим** (441) 13·30 Радіоквінтет. **Лянґенберґ** (473) 13·05 Концерт. **Праґа** (487) 16·30 Орхестра. **Мілано** (501) 19·15 Обідова музика. **Брюссель** (509) 21·15 Концерт. **Відень** (516,3) 15·30 Капеля Досталя. **Мюнхен** (533) 16·00 Радіотріо. **Будапешт** (550) 19·30 Солісти. **Москва** (825) 20·00 Артистичний вечір. **Ленінград** (1000) 15·30 Музична авдиція. **Харків** (1304) 20·00 Концерт. **Париж** (1725) 23·30 Концерт.

## ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр під управою Ів. Когутика. 2002

Самбір Старий: Пятниця 16/5 ц. р. „Трійка гільтаїв". 2047

**Надзвичайні Загальні Збори Жіночого Кружка ім. Ганни Барвінок** відбудуться в суботу 17. травня ц. р. в 6-ій годині вечером в домівці при вул. Мохнацького 12. На деннім порядку: 1. Вибір делегатов на Загальні Збори „Рідної Школи". 2. Відчит Др. Марії Фуртак-Деркачевої: „Співробітниці першого жіночого альманаху". Проситься о численну участь. 2089

**Головний Виділ Учительської Громади у Львові** улаштовує приготовний курс на І рік (курс) мужеських учит. семінар. курсів Рідної Школи. Зголошення і інформації у шкільній канцелярії вул. Театинська ч. 10 І пов. щоденно пополудні. Приготовний курс зачнеться в найближчих днях. 2091 1-3

**Велика забава для дітей** в Салі Української Бесіди вул. Руцького 22 І. поверх, ганок на право відбудеться дня 18. травня в год. 4 попол. Малих гостей просить о численну участь філія Тов. Опіки над Молоддю. 2090

**В справі реєстрації інвалідів б. австрійської і російської армії!** Пригадуємо усім незареєстрованим ще досі інвалідам б австрійської та російської армії, що додатковий речинець реєстрації цих інвалідів кінчиться дня 31. грудня 1930. — Тому, що тільки до кінця цього року можна ще вносити подання о реєстрацію нехай ніхто з тих, кому прислугує право до державної інв. ренти не зволікає з реєстрацією і негайно голоситься.

Подання о зареєстровання належить висилати до: **Уряду для Справ Інвалідів Воєнних** при Староствах, а саме:

**Львівське воєвідство:** До Уряду для Справ Інвалідів Воєнних при Старостві у Львові: належать повіти Львів, Городок, Бібрка, Рава Руська, Яворів, Сокаль і Жовква.

Староство в Перемишлі: Перемишль, Добромиль, Мостиська, Ярослав, Любачів, Бжозів, Пшеворськ і Ніско.

Староство в Самборі: Самбір, Старий Самбір, Дрогобич і Рудки.

Староство в Сяноку: Сянік, Кросно і Лісько.

**Станиславівське воєвідство:** Староство в Коломиї: Коломия, Городенка, Косів, Снятин, Печеніжин.

Староство в Станиславові: Станиславів, Богородчани, Надвірна, Рогатин, Товмач, Калуш.

Староство в Стрию: Стрий, Сколе, Жидачів, Турка і Долина.

**Тернопільське воєвідство:** Староство в Тернополі: Тернопіль, Теребовля, Скалат, Збараж, Бережани і Підгайці.

Староство в Чорткові: Борщів, Чортків, Копичинці, Заліщики, Бучач.

Староство в Золочеві: Камінка Стр., Радехів, Броди, Золочів, Зборів і Перемишляни.

**Волинське воєвідство:** Староство в Луцьку: Луцьк, Володимир, Горохів, Ковель і Любомль.

Староство в Рівнім: Рівне, Здолбунів, Дубно, Кремінець і Костопіль.

**Поліське воєвідство:** Староство в Берестю н/Б.: Береcть н/Б. Кобринь, Пружани, Камінь Кошир.

Староство в Пинську: Пинськ, Дрогічин, Лунинець, Столин, Косів, Сарни.

Подання належить писати по польськи, в цей спосіб:

До Уряду для Справ Інвалідів Воєнних при Старостві

у . . . . . . . .

Підписаний (імя і прізвище) воєнний інвалід б. австр. (рос.) армії, уроджений дня . . . у . . . повіт . . . . приналежний і замешкалий в . . . . прохає зареєструвати його як воєнного інваліда і признати йому інвалідське заосмотрення.

Підписаний служив при . . . полку, був ранений (описати в який спосіб, зглядно як і коли захворів) у місяці . . . на . . . . (якім) фронті, лічився в шпиталі в . . . ., був звільнений з військової служби дня . . ., і признаний воєнним інвалідом рішенням (чиїм) з дня . . . . одержував ренту за австр. (рос.) часів аж до . . . (Коли не одержував ренти подати чому, прим.: був супровітований перед самою революцією, був в неволі і т. п.).

На доказ інвалідства і його звязку з військовою службою залучає такі інвалідські грамоти: (вичислити їх). (Колиж інвалід не має ніяких інв. грамот, слід написати, чому їх не одержав, чи загубив, чи зайшло що іншого).

В недостачі документів підписаний покликує на доказ інвалідства і звязку його зі службою у війську отсих свідків: (подати імена і прізвища найменше двох свідків і їх точну адресу).

Підписаний є жонатий (вільний), має на удержанню жінку і діти у віці від . . . до . . . літ, при чому не має ніяких засобів на виживлення родини.

З уваги на представлений стан справи підписаний прохає признати йому і його рідні інвалідське заосмотрення.

Скількість залучників

. . . (місцевість) . . . . 1930 р.

Підпис

(точна адреса).

Подання можна висилати почтою, поручено, а на доказ висилання заховати собі почтову посвідку надання. Подання вільне від стемплевої оплати

**Українське Товариство Допомоги Інвалідам.**
Львів, вул. Руська ч. 3/II.

## ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

НА ПРОДАЖ негайно 7 сильних, деревляних скринь. Відомість в Адміністрації „Діла".

ПАНЧОХИ, рукавички, скарпитки, волічку, бавовну, нитки до ґапту і шиття поручає Магазин **Майвальда**, Львів, Собіського 9. 1977 4—8

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю знана фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую бриданти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 1857 63

КОРОНКИ до білля, модні та церковні, найдешевше **„Wenecja"** Боїмів 19. 2046 5—30

БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО, ГОДИННИКИ поручає дешево Домбровскі-Ровважевскі Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. Догідні услівя. 1856 17—7

НЕГАЙНО прийму дівчата до науки шиття. Зголошення Гомзанова, Тарнавського 86, партер. 2083 2—2

ЗНАМЕНИТИЙ фортепян до вправ продам за 900 зол. — Ганак, Пілсудського 21. I. п. 2093 1—4

ОКАЗІЙНО до продажі одна висяча, покойова, нафтова лямпа і три стінні — ранешні. — Зголошення: Станиславів, вул. Сапєжинська ч. 133. 2085 1—3

## ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка

**д-р Фелікс Ган**

**Львів, Листопада 30.**

1206 Пересвітлення Рентґеном.

9 зол. **Шлюбні обручки** 9 зол.

з 14-карат. золота від 9 зол. лиш у

**Б. ҐРИНБЕРҐА** Львів, Сикстуська 4.

2072 1—5

**Ширіть наш часопис!**

**Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО**

бувш. лікар заграничних клінік, спеціяліст скірних, венеричних і сексуальних недуг **та лікарської косметики** ординує від 8—10½, 14—18. в неділі і свята від 10—11.

Гірське сонце. Вапофор. Діятермія. Кріотерапія. Сепаратові почекальні.

**ЛЬВІВ, вул. Потоцького ч. 11. І. п.**
826 Телефон 65—87.

**Винайму** негайно або продам мешкання з 3 кімнат і кухні, будинки господарські в дуже добрім стані, пів морга саду і 4 морги ґрунту чорнозему, все в однім комплексі в Текучій коло Березова Нижнього п. Яблонів, повіт Коломия. Околиця надається дуже на літнисько. Інформації з чемности дає **Грабовенська в Микуличині.** 2078 2-3

**ПІДЛЮТЕ-КАМЯНЕЦЬ**

пенсіонат на 20 комнат з цілим удержанням відчиняю з днем **15. червня ц. р.**

2048 5—5 Ольга Чапельська, Дрогобич.

**Поручаємо** всілякі тартакові матеріяли, як **смерека — ялиця** так столярські, як і будівельні.

**Тартак ЗАРВАНІЦЕРА в Калуші.**
1617 9—?

**НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ**

поручає слідуючі свої видавництва: Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх видавництв така: **BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41.**

В переписці треба зазначувати: **Ausland-Abteilung.** Місця платности в Польщі: Банк для торговлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО ч. 200.490). Почтове конто у Берліні: **Berlin, N-o 3.111.** 26—?

**Меблі подешевіли на 20%**

з причини сучасної кризи продає фірма **„FAMETA"** фабрика меблів сп. з обм. відпов. ЛЬВІВ, **Красіцьких ч. 18 а**

**МЕБЛІ**

**всякого рода на 20% дешевше, на рати вже від зол 5.**
1942 4-10

**„ДВОЛІТНЯ фабрична ґарантія"** додається до знаменитого польського роверу

**ЛУЧНИК**

з Державної фабрики зброї в РАДОМІ.

**Ровери „Лучник" — сильні — тревалі — ефектовні — легкі**

приноровлені до польських доріг продає за готівку і на догідні сплати **ЗАСТУПНИЦТВО „AUTOMOTEUR"**, Львів, вул. Льва Сапіги ч. 34. 2069 2-5

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.